

Világlátás - és láttatás

Képernyő

Iszlám. Több szempontból tanulságos volt végignézni Folco Quilici és Alberto Pinnelli filmjét. A nyolcórészes alkotás a nézők „sorozatellenes” táborának egy csomóját ismert érvét cáfolhatta meg. Nemcsak az derült ki, hogy vannak témák, amelyek szinte elvárják ezt a műformát, majdnem kizárólag tévés sorozatban dolgozhatók fel legelőkeltebben. De úgyszintén nyilvánvalóvá vált, hogy az önmagában is érdekes téma ezt a tulajdonságát, csak rendkívül körültekintő, munkaiigényes feldolgozásban őrizheti meg. Az olasz forgatócsoport — mint megtudtuk — két évig dolgozott, nem mindennap látható helyszíneken forgattak, számunkra megoldhatatlannak látszó, nagy utazásokat tettek olyan emberekkel beszéltek, akiknek életéről, szokásairól nekünk, a műholdak és az információk gyors cseréjének korában sem volt elég fogalmunk. Bár ez nem kevés, hogy mégis hiányérzetünk támadt, kíváncsiak és érdeklődők lettünk — erénye inkább, mint hibája a sorozatnak.

Mi az, ami mindig fenntartotta az érdeklődésünket? Természetesen a jól fényképezett, önmagukért beszélő különleges tájak, emberek, az egzotikumok, a kuriózumok is. Mégis elsősorban annak az oknyomozó módszernek a logikáját tartott fogva bennünket, amelyet a rendező választott roppant szerterágazó, bonyolult témakörének, az Iszlám minél teljesebb bemutatására.

Ágyak a horizonton. Minden magyar tévéjátékért elismerő szó jár lassan az alkotóknak, hiszen nagyon ritkán kerül ilyen a képernyőre. Vészi Endre kamarajátékából az ágyarájók lélektenához kaptunk adalékokat. Úgy tűnt pedig, az író szándéka több volt, ennél: „hűsbavágó” társadalmi kérdések és a nyomukban születő em-

beri-lelki ferdülések, torzulások bemutatására is alkalmas lett volna a választott téma. Ha a tévéjáték alkotói tisztelik azokat a speciális belső törvényszerűségeket, amelyek az ágybérők külvilágtól elválasztott szobájában uralkodnak — hiteles lélektani dráma kerekedhetett volna.

Az **Orosz Szovjet Szocialista Köztársaság Televíziója** változatos, szórakoztató programmal töltötte meg a csütörtöki műsoridőt. Kulturális körképét kaptunk a rövidfilmekből, portrékból, riportokból összeálló műsorban, amelyben a mai művészeti élet bemutatása mel-

lett helyet kapott a **Csehov** írásából összeállított film, a **Mesélő körhinta** is. Mégis talán **Maria Popovic**ről, a berepülő pilótánőről készített riportfilm tetszet, legjobban, elsősorban a rokonszenvesen közvetlen pilótánőről szóló személye miatt.

Ma, szombaton **Kellér** Dezső kabaréja ígér sok vidámságot a kikapcsolódni vágyóknak. Éjszakai előadásban a **Tiszta égbolt** című **Csuhraj**-filmet láthatjuk. Holnap, vasárnap este **Oscar Wilde** művének angol tévéfilmváltozata az **Eszményi férj** kerül a képernyőre.

S. E.

Rigoletto

Az Újvidéki Opera vendéjátéka Szegeden

A szabadteri játékok valamelyest elkényeztetik a szegedi közönséget, a kultúra szép hagyományú, gondosan ápolott kishatárforogalmában, azért nem számít hétköznapnak, ha az Újvidéki Opera teljes együttese látogat át hozzánk. Így aztán a csütörtöki **Rigolettó**ra megtelt a színház, a várakozást némiképp fokozhatta is, hogy az utcai plakátokon ismeretlen szereplőkkel találkoztunk, akiket még nem hallottunk Szegeden.

Mégis ismerőssel kezdtem. **Toplák** Imre dirigálta az előadást, a töle megszokott fűtöttséggel, szenvedélyvel, temperamentummal — valószínűleg kevésbé tehet róla, ha a zenekara meglepő indiszponáltsággal játszott. **Toplák** **Verdi**-értelmezése lendületes, láthatóan kerülni igyekszik a patetikus túlzásokat, fölös frázisokat, melyekkel szolistaik önkényesen fűszerezi túl néha ezt a vér-

bő muzsikát; s hogy szándékát olykor nem értették, tulajdonképpen talány, hiszen nem most találkoztunk először a karmester és zenekara. Ha már az együttesnél tartunk, kellemes meglepetést is tartogatott számunkra az Újvidéki Opera — remek körülményekkel. Persze csak azoknak meglepetés a rendkívül kiegyensúlyozott, átütő erejű, tömör basszusokra fölívelő férfikórus, akik az újvidéki-korábbi szegedi bemutatástól elmulasztották. Jóllehet a **Rigoletto** inkább szolistaikra, mint kórusokra épül, éppen a szolistaik változékony, hullámzó teljesítményétől jómódú hiányérzetünket kárpótolta a férfikar művés, átható, mégis cizellált hangzása. A címszereplő **Dusan Bugarin** nélküli a darab tragikumához szükséges sötétebb tónust, **Rigoletto** hangszíneiben választékosabb, helyel-közszel, „vérfagyasztó” baritont kíván. **Bugarin** a hallottak alapján inkább buffó vagy legfeljebb mozartos bariton, egyelőre. Játéka is bizonyos fajta éretlenséget mutat még. Technikailag viszont képzett, és néhány igen szép megoldás (mint például a harmadik felvonás híres bosszúkérdésében, illetve azt megelőzően) elvitathatatlanul jelzi képességeit. A mantuai herceget kissé vaskosra rajzoló **Sime Mardesic** jobbára technikai bravúrokkal igyekezett meggyőzni hallgatóságát, már-már legyőzni, oly erővel harsogott, ami még az „Ella mi fu rapita” áriában sem valami stílusos. Az ő igazi szerepköre sem kifejezetten a mantuai herceg. **Vera Bergovic**nek ugyan érezhetően rokon szölam a **Gilda**, s pár megkapó pillanatot töle is hallottunk, egészségesen azonban erőtlennek, máskor túl visszafogottnak tűnt. A „nagy hangot”, ami betöltötte a színházat, s ami végső soron maradandó élménnyé volt az előadásnak, **Szvetizár Drakulic**től hallottuk. Sparafucileje úgy zengett, mint pedálon lenyomott orgonabasszus, sűrűn, masszívan, áthatolhatatlanul. A kisebb szerepekben **Németh Rudolf** tekintélyt parancsoló **Monteroneja** tűnt ki.

A görög vendégrendező, **Szerz Vafijadis**, megoldásai közül a harmadik felvonásbeli arcképfestés, és az ottmaradt portré dramaturgiai szerepét emeljük ki; a legutóbbi szabadteri játékok belgrádi előadásának kitűnő szcenírozása óta előnyösen ismert **Vladimir Marenics** díszleteiből pedig a színpadot fémcsillóval beborított, ötletes tükörablak felülettel, melyhez viszonyítva a padlóra fölkapolt üttő-kopott kellekek szegényessége, sajnos, nem nagyon illett.

N. I.

Huszár Lajos

Érzékeny lelkiismerettel

Vannak, akik fehér köpenyben érkeznek erre a taggyűlésre. A vita alatt némelyek felberreg a gorbomba hangú, öreg telefonkészülék: kéri az ügyeletes orvost. Az egyes kórház ki-csinny ebédelőjében ülünk — itt tartja beszámoló taggyűlést az egyes és a kettős kórház kommunistaik magában foglaló pártalapszervezet. Politikai munka — gyógyítótevékenység — hivatástudat — emberség. Egy rajzoló koncentrikus körökkel ábrázolhatná a témakörök összetartozását: izzó színekkel, s a középpontban egy szenvedő emberi arccal. Mert ez az emberközpontúság a legfontosabb itt, ennek jegyében szólnak tevékenül és tenivalókról az orvosok, nővérek, gazdasági vezetők, műszakiak egyaránt. A cél: a gyógyítás. Arról az arcról eltüntetni a szenvedő vonásokat.

Dr. Deák György párttitkár ismerteti a vezetőség beszámolóját. „Az elmúlt évben lényegesen megváltozott körházunk politikai élete és tevékenysége. Jelentős ez a változás, mert a mostani állami és gazdasági vezetés, a megváltozott pártvezetés és az új, függetlenített titkárral működő szakszervezeti vezetés megteremtette a kiegyensúlyozott és nyugodt légkört a jó gyógyító munkához.”

Ennyiből is látható, hogy fontos állomás ez a taggyűlés, s ha visszatérünk még nem sok a lehetőség — az eltelt idő, s a megtett út rövidsége miatt —, annál inkább alkalom az előretökélésre. A már elért eredmények is ilyen előremutatóak, perspektivikus ígéretek is egyben.

Minden hétfőn információs megbeszélést tartanak, melyen a személyzeti főelőadó, a szakszervezeti tanács titkára, és az újonnan megválasztott KISZ-titkár is jelen van. Itt tanácskoznak minden fontos politikai, gazdasági, személyzeti és egyéb intézeti témáról. A jobb munka érdekében, a segítség szándékával rendszeressé tették az állami és gazdasági vezetők beszámoltatását.

Részt veszünk a kéthavonta megtartott igazgatói viziten is, hogy az egyes osztályok és részlegek szakmai-politikai és gazdasági természetű munkáját, a vezetők magatartását megismerjük. Részletesen elbeszélgetünk az osztály vezetőivel és dolgozóival. A hiányosságokat igyekszünk feltárni és megszüntetni, a jó eredményeket, módszereket pedig terjesztelni.

Jobb tájékozódás és tájékoztatás, szélesebb körű demokrácia — ezt tűzte ki célul az alapszervezet. „A jövőben törekednünk kell arra, hogy a társadalmi érdekek elsőbbségben legyenek a csoport, és az egyéni érdekekkel szemben” — bővíti a tennivalóságot a beszámoló. Még többet akarnak tenni a gyógyító munka anyagi és erkölcsi megbecsüléséért is.

Az oktatásról, továbbképzésről, a politikai tanfolyamokról, a nők helyzetéről, segítségük, a személyzeti munka kérdéseiről éppúgy gondos elemzést ad a beszámoló, mint a tömegszervezeti munkáról, a KISZ-szervezet tevékenységéről. Megnyugtatóan hangzik a megállapítás: javul az etikai helyzet, a kórházi orvosok és szakdolgozók magatartása megfelel az orvosi rendtartásban előírtaknak.

Sok mindenben különbözik más alapszervezetek életétől az itteni. De közös vonás: a kórházbeli kommunistaik is áldozatkészek, szívesen vállalnak többletmunkát, társadalmi munkát, hivatás-szeretettel példamutató. Értetően rosszul esik hát né-

hányuknak, ha a párt-, a szakszervezeti vagy KISZ-munkát némelyek rossz szemmel nézik.

A lelkiismeretesebb, színvonalasabb gyógyítást, a hivatástudatot a szocialista brigádmozgalom kezdeményezésével is szolgálják. Eddig három osztályban alakultak ilyen lelkes kis közösségek — tevékenységükhöz, a szocialista betegellátás kiteljesedéséhez nagy reményeket fűz az alapszervezet vezetősége.

Az alapos elemzés után kezdődhet a vita. Elsőnek **Horváth Lászlóné** kér szót, a városi pártbizottság képviselőjében. Minden pártalapszervezet munkáját értékeli a pártbizottságon, s ezt a minősítést olvassa fel előjáróban **Horváth Lászlóné**, hogy ehhez is kapcsolódhassanak a hozzászólások.

„A szervezeti élet rendszeres. Kezd javulni a taggyűlések aktivitása. Gondosan megszervezték a pártoktatást és az egyéb oktatási formákat” — hangzanak a megállapítások. — „Az alapszervezet élén egy éven belül megválasztott párttitkár és vezetőség áll. A munkát lelkiismeretesen és kellő politikai körültekintéssel végzik.” A következőkben azonban céltudatosabb pártépítésre lesz szükség. Vannak osztályok, ahol egyetlen párttag sincs, s a fiatalabb nővérek között is igen kevés. Felül kell vizsgálni a pártmegbízások rendszerét is, további aktivizálásra van szükség.”

Ezek a gondolatok is arra utalnak: valóban az előretökélés az aktuális most, a jelzett folyamatok gyorsítása, erősítése. Megvan ehhez az egészséges szellem — ez tűnik ki a felszólalásokból. **Dr. Csonka Lajos**, a KISZ-titkár az ifjúsági szervezet munkájáról, gondjairól, törekvéseiről beszél.

Dr. Csizmadia Alice hiányosságokat tesz szövé: oka az átalakítási munkák a kórházban, hosszú időn át fennállt a fertőzés veszélye, hisz poros, piszkos terepen kellett a műtőhöz menniük.

Bizony, 160 éves öreg épület az egyes kórház, némelyik falrészt jelenleg is állványok állják körül, nyilván nem könnyű a gyógyító munkát zavartalanul itt garantálni. Ez mások szavából is kiderül. A műszaki személyzetet is azért kellene növelni: a gyógyításban ma már elengedhetetlen korszerű gépek, berendezések mellett komoly szakgárdára van szükség. Nem ebben az egészségügyi intézményben láthatja először az újságíró: sokszor igen nehéz körülmények között értek el eredményeket az orvosok, ápolónők, több külső segítséget érdemelnek.

Szenzációhajásznak tán

Simai Mihály

Előadóülés Szeged árvízvédelméről

Tegnap, pénteken délelőtt Szegeden, az ATIVIZIG művelődési termében előadó-ülést rendezett Szeged árvízvédelméről a Hazafias Népfront városi bizottsága, a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi csoportja, valamint az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság. A nagy érdeklődéssel kísért előadást **Salamon István**, a Hazafias Népfront Szeged városi bizottságának titkára nyitotta meg, majd **Dévény István**, a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi csoportjának elnöke tartott bevezető előadást.

Simády Béla, az ATIVIZIG igazgatója Árvízvédelmi rendszereink korszerűsítése címmel tartott előadást.

Kardos Imre igazgatóhelyettes főmérnök Szeged árvízvédelmi rendszerének jelenéről és fejlesztési lehetőségeiről számolt be.

Dr. Kovács Gábor termelési igazgatóhelyettes az előadólésen a szegedi partfal építésének kiviteli munkáiról tartott előadást.

Az előadások után hozzászólások hangzottak el. Hozzászólott **Berzsenyi Lajos**, **dr. Nagy Miklós**, **Király József**, **Gyöngyösi László**, **Török Imre György** és **Forgó László**. Az előadólés **Dévény István** zárszavával ért véget.